

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De rescripto in forma communi, & in forma pauperum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

Et status: & cuncti ecclesie ordines scandalifantur: vt tractauimus fufius in concordant. de his hactenus.

De rescripto in forma communi, & in forma pauperum.

*Episcopus
providere
illi quem
promouit
venetur.*

Aliud rescriptum est, cum secundum Apostolum: nam episcopus non debet aliquem ad ordines promouere, nisi habeat vnde viuere possit. *ca. non licet, & c. episcopus, de prebend. ideo si episcopus ordines sacros conferat alicui pauperi, tenetur illi providere, cap. cum secundum, de preb. c. si episcopus, in lib. 6.*

2 Et ad hoc exequendum impetrabat promotus literas a Papa ordinatori directas, quod isti prouideret pro qualitate personae, vt honeste ac commodè viuere possit dato executore. *ca. si pro clericis, & ca. si pauper, de prebend. lib. 6.*

*Forma literarum
in forma pauperum.*

3 Et quia sic communiter pro omnibus ordinatis Papa scribere solebat, ideo in forma communi vocantur. *cap. postulatistis, eodem c. accepimus, de etat. & quali.* quae sic dictabantur, Venerabili fratri episcopo Parisien. & cap. dilecti filii, N. de N. pauperis clerici N. diocesis. apud Apostolicam sedem constituti supplicationibus inclinanti, fraternitati tuae per Apostolica scripta mandauimus, quatenus de vita & conuersatione ipsius clerici, qui (vt asserit) beneficium aliquod ecclesiasticum non obtinet, & per quem certos examinatores super hoc deputatos a nobis de literatura examinari fecimus diligenter inquire, &c.

4 Et hac forma primo mandatur prouideri pro paupere clerico: nam si diues esset in patrimonio, non scriberetur. *c. postulatistis, de rescr. c. clericos, l. q. 2.*

5 Ideo dicuntur in forma pauperum: quia haec forma pauperibus est assignata: & qui fingit se pauperem impetrando, nihil reportat, nisi ventum, vt or verbis Baldi in c. cum adeo, in prin. de rescr.

*Quod literae
in forma pauperum.*

6 Aduertite tamen, quod haec communiter a nostris iuris interpretibus vocantur

literae iustitiae: vt glossa in verbo gratiae, in extrauagan. Sedes de concession. preb. in Extrauagan. Ioannes 22. At verius literae iustitiae dicuntur, quae tendunt ad iustitiam administrandam: sed istae, ad gratiam & non ad iustitiam tendunt: nec refragatur quod iustum sit his prouideri, ergo sunt literae iustitiae: non sequitur: alioqui sequeretur quod omnes literae gratiae vocari possent literae iustitiae. vt in decis. Rot. 7. de rescr. ideo considera si vocari possent literae gratiae iustae, sicut rescriptum dignum arbitramur inferius, non quod aliae iustae non sint vel esse debeant.

7 Sed haec magis, vt dicimus de contractibus bonae fidei: in §. Actionum, de actio, in infu. & Gomes in tract. de expect. in forma. nu. 76. vbi dicit habentes vigintiquatuor libras posse has literas impetrare: sed per assumptionem beneficii pensio cessabit & extinguetur. idem docet Staphil. in tract. de lit. gra. in forma expect.

*Habere vigintiquatuor libras
est incapax ad loca collegii obtinenda.*

8 Quod facit pro multis collegiis huius ciuitatis, in quibus est statutum, quod habentes in re ditibus vigintiquatuor libras non possunt bursam, nec locum obtinere in collegio: scio hoc statutum esse in collegio Narbonens. & Heduen. Sed vix his, qui non seruant: quia hodie potius & bursae, & alia beneficia dantur diuitibus & ebris beneficiorum pluralitate, quam pauperibus: nam semper habenti datur, & putato pauperem hic dici, qui commodè viuere non potest: vt in cap. 1. de preb. in 6. dixi. in tract. de congrua portio. quamuis Calde. in reper. in verb. pauper, dicat eum pauperem, qui habet minus quam sibi placeat: & sic omnes essent pauperes, vt alibi dicam.

Pauper quis.

9 Secundo scribitur in his literis pro eo, qui non habet beneficium, nam si haberet, non pro eo scriberetur, quia non esset pauper. *c. si pauper, de preb. lib. 6. vel si haberet patrimonium: vt dixi, cap. si Episcopus, de prebend. eodem.*

Dispensatio in literis in forma pauperum non datur.

10 Et in hac forma pauperum non datur dispensatio super defectu natalium, neque super etate, quia illi, qui examinant & signant tales supplicationes, non

habent talem potestatem dispensandi: & quia forma debet esse munda, & nihil aliud continere, maxime postquam iste promotus est, ergo non patitur defectum ætatis, per c. cum in cunctis, de elect. cle. generalium, de a. tate.

Episcopus 11 Tertio examinari à Papa antea debebat, vel ab executoribus eius, c. si de prænaui iterum sum. cap. si pro clericis, de præb. lib. 6. nec episcopus iterum debet illum examinare, quem ad suscipiendos ordines dignum existimauit. c. accepimus, de a. tate & qualitate, & d. c. cum secundam. & debet examinari, si bene legat, construat, & cantet. glo. in d. c. si pro clericis, de præb. in 6. & Galili præponderant cantum domi. ibi & de moribus examinari etiam debet, in c. cum in cunctis, de electio. c. cum in iuuentute, & c. inter, de purg. cano.

Pauperes præsumptionem morum non literaturæ habent.

12 Et prius in literatura, quàm in moribus iubetur examinari: quia præsumptionem pauper habet contra se quòd literatus non sit: quia Iuuen. inquit. *Haud facile emergunt quorum virtutibus obstat, Res angusta domi &c.* sed præsumptionem de moribus pro se pauper habet, ac alius. c. si forte, de electio. lib. 6. doct. in l. sciendum. ff. de verb. oblig.

13 Licet aliàs de moribus prius quis sit interrogandus, Dauid bonitatem potius sibi expetiit, quàm scientiam: & neque facultates, neque dignitas est ita sufficiens, ut bona electio, & benigni mores. l. scire. §. pen. ff. de tuto. & cura datis ab his.

De scientia quis est interrogandus.

14 Vel quia episcopus dum eum ordinavit, debuit inquirere de moribus & ætate: ideo Papa non mandat nisi de literatura inquiri, & scientia, quæ est illis necessaria, ut modicum plus sit instructus circa sacramenta, quàm simplex laicus, teste Innoc. in c. i. de summa trin. Bal. in rub. de summa trinit. ibi sequitur & Barba. in tract. de præstant. card. in 10. q. part. prime, col. 2. & seq. facit. l. si quid venditor. ff. de ædilitio edict.

15 Item Papa dicit se eum examinasse in literatura, quem idoneum reperit in illa. d. c. cum secundum Apostolum.

16 Præterea mandat inquiri, si vitæ lau-

dabilis, & honestæ cōuersationis eum reperiant, & aliquod beneficium ecclesiasticum non obtineat: vt superius dixi, per cap. accepimus, de a. tate & qualitate. nec dignus dicitur ad aliud beneficium, qui vnuin habet, c. cum adeo, de rescrip. ideo nec dicitur idoneus. c. i. de præb. lib. 6.

17 Adhæc si aliud canonicum ei non obstat, id est non sit homicida, irregularis, vel aliàs inhabilis: vt declarauit in tract. de pacifice. possess. in a. limita. in concord. Innoc. in c. cum nostris, de concessio. præb. declarat Scaphile. in tract. de literis gratie, in noua forma expecta. dicam inferius plenius.

18 Insuper exprimitur in his literis, ne isti prouideatur in ecclesia cathedrali, fortè propter præminentiam illius ecclesie. c. quauis, primo. de præb. lib. 6. & ne in eis persone viles, vt sunt illi, obtineant beneficia Gomez. vt supra.

19 Sed ego dicerem istos pauperes non excludi ab illa ecclesia, sed non vult Papa cogere Episcopum ad providendum eis in ecclesia cathedrali, quia ibi docti esse debent: & hic pauper fortè non potuit studere ob penuriam: ob id non compellitur Episcopus ad providendum isti pauperi ibi, quia Papa non vult grauare eum maiori grauamine: quia si episcopus eum inuitum reciperet, eum odio prosequeretur, & eum semper in conspectu suo haberet: ideo Papa nõ vult gravare Episcopum in ecclesia cathedrali: vt sibi prouideat.

20 Vltimo taxatur valor, ut usque ad talem summam videlicet quinquaginta librarum prouideatur ut notatur per gloss. & doct. in dict. cap. si pro clericis pauperibus. nam minores minora decent. cap. ad aures, de rescrip.

21 Vnde si cardinalis impetret beneficium ducentos excedens aureos, tenetur verum exprimere valorẽ, etiam in Francia, & hoc propter concilii Lateran. constitutionem, anno 2. Leonis decimi editam, qua cavetur, quòd de cætero cardinalibus non cõmendantur, aut conferantur beneficia quorũ fructus ducentorum ducatorum auri de camera secundum cõmunem æstimationem non excedunt, vt pauperibus de

Clausula si aliud canonicum non obstat.

Pauperibus quare non prouideatur in ecclesiis cathedralibus.

Verus valor beneficiorum quando exprimi debeat.

de his prouideatur. teste *Cassado. in decis. 2. de preb. quia miluus non capit [vt adagio dicitur] muscam, nec elephas.*

22 Ideo ordinarius hæc minora non potest cardinalibus conferre, quamuis quidam os habeant apertum ad omnia deuorandum.

De maiori quâdo prouideri possit si de minori mandatur.
23 Nec poterit prouideri de maiori summa, quia causa taxationis gratiæ hæc verba apposta sunt, *per text. in ca. cui non de sacerdotale. de preb. li. 6. secus quando summa conscribitur causa demonstrationis secundum doct. ibi. Et Feli. in c. ad aures. col. 7. de rescr. ac Gemi. cons. in donamus.*

Renunciare titulo suo non potest presbyter.
24 Hodie promouentur non habentes beneficia ad titulum patrimonii: *vt in c. postulasti de rescr. qui debet esse sufficiens pro qualitate personæ. d. c. cum secundum Apostolum, quem non possunt remittere, nec Episcopo renunciationem facere. gl. in ca. si Episcopus. de preb. li. 6. quia hoc non concernit fauorem totius cleri, & honorem, videlicet ne mendicent in dedecus totius cleri. c. diaconi. vlt. 63. dist. c. si diligenti, de foro competenti.*

Titulus presbyteri vendi vel donari non potest.
25 Ethic titulus non computatur in legitimam, nec potest vendi, nec donari, aut in alium transferri, teste *Io. Fab. in §. si. de inoff. test. nec is tenetur illum conferre. Fab. in l. si emancipari. C. de collatio. quem loquitur Cassad. in consue. Burgund. in rub. des successions. §. 5. glo. Meilleur de l'autre. n. 51. & in isto gaudet priuilegio clericorum vt nihil pro collectis, vel aliis oneribus soluere teneatur. Dec. in ca. episcopus de preb. ista nunc missa faciam, quia parum in vfu sunt.*

De rescripto in forma pauperum pro graduatis.

Alia erat forma pauperum pro graduatis: nam olim Papa scribebat pro baccalaureo vel alio graduato sic, Dilecto filio N. de N. presbytero N. baccalaureo in legibus salutem, vbi mandabat Papa reseruari beneficium conferendum isti, nisi esset in ecclesia cathedrali: si eius fructus non ascendant ad certam summam, quam taxabat: & formam istius prouisionis licet videre in *praxi cancellariæ Ro-*

ma. in fin. verum quia ista non est frequens, ob id illam missam facio.

2 Et istæ formæ erant introductæ, quia iustæ erant, & pontifices summi non solebant grauare ordinarios nisi iuste: sed cum cessarent Romani Pontifices coeperunt omnes passim grauare per reseruaciones, & expectatiuas siue iuste, siue iniuste, tunc abolitæ fuerunt istæ formæ, & diuitibus tantum sunt distributa rescripta afferentibus aurum & argentum, tamen nominationes hodie, quæ graduatis dantur, successerunt in locum istius formæ: & ideo possumus ex ea arguere ad nominationes vniuersitatum.

3 Notandum est quod quando Papa pro graduatis scribit, nunquam de idoneitate impetrantis inquiri mandat, nec examinari, cum sit ab vniuersitate approbatus: diuersum est in aliis, vt docet *Feli. in c. si. de presumpcio. Et Staphile in tract. de literis gratiæ, in 10. forma expecta.*

4 Sic dixi in nominatis, vt ab episcopo non sint examinandi: ne fiat iniuria vniuersitatibus, in §. preterea, gl. altiori, de colla. in concor. & quia episcopi non inuenirent aliquam idoneam, etiam si esset innocens tertius, cum nominatos exolos habeant frequenter. vide *Staphile in tract. de literis gratiæ, in vltima expecta. forma, in fin.*

De rescripto dignum arbitramur.

Aliud dignum arbitramur, & congruum, vt illis se reddat sedes apostolica gratiosam, quibus ad id propria virtutum merita laudabiliter suffragantur: volentes itaq; dilectum filium Ioan. N. Magalonen. diceces. apud nos de religionis zelo, de nobilitate generis, de literarum scientia, de vitæ ac morum honestate, &c.

2 Hoc rescriptum dignum arbitramur, sic ab effectu vocatum dicitur, non quod non sit dignum scribere pro aliis, sed sic scribere est magis dignum, quando Papa alicui prouidet de beneficio vacante, vel de vacaturo prouideri mandat, si impetrans sit idoneus, & laudabilis vitæ: dignus est vt illi quoq; prouideatur, *per textum in clem. vnic. de officio deleg. Felin. in c. Postulasti. col. 3. de rescr. Et in c. fin. de presumpcio.*

Examinari graduati nominationem non debent.

Idoneis dignum est prouideri.